

31 Μαΐου, 1996

[ΠΙΚΗΣ, Π., ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ,
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, ΚΑΛΛΗΣ, Δ/στές]

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΚΟΙΝ. ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ,

Εφεσείοντα - Καθ' ου η αίτηση.

ΚΑΙ

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΝΔΡΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΝΗΛΙΚΗ,

ΚΑΙ

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ
ΥΠ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΗΜΕΡ. 19.12.90 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ
ΤΗΝ ΑΝΑΛΗΨΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ Ή ΓΟΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ
ΠΑΤΡΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΗΛΙΚΗΣ ΑΝΔΡΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΘΥΓΑΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΤΩΝ,

ΚΑΙ

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΙ
ΕΛΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ Σ' ΑΥΤΟΥΣ ΤΗΣ
ΑΝΗΛΙΚΗΣ ΘΥΓΑΤΕΡΑΣ ΤΟΥΣ ΑΝΔΡΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ,

Εφευβλήτων - Αιτητών,

(Πολιτική Έφεση Αρ. 9433)

5 Προνομιακά εντάλματα — Habeas corpus — Ανάληψη από το Διευθυντή
του Τμήματος Κοινωνικών Υπηρεσιών φροντίδας και γενικής μέρι-
μνας ανηλίκου και στη συνέχεια ανάθεση της φροντίδας σε οικογένεια
επειδή την κακοποιούσαν οι γονείς της — Ενέργειες του Διευθυντή
κατ' επίκληση των Άρθρων 4 και 5 του περί Παιδών Νόμου Κεφ. 352
— Έκδοση εντάλματος habeas corpus με το σκεπτικό ότι οι διατάξεις
αυτές είχαν ανακληθεί από τον περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νό-
μο του 1990 (Ν. 216/90) — Περίπτωση μη υπαγόμενη στα Άρθρα 3 και
10 4 — Η έκδοση του εντάλματος επικυρώθηκε κατ' έφεση με διαφορετι-
κό σκεπτικό, η στέρηση της ελευθερίας του ανηλίκου δεν ήταν επίδικο
θέμα.

Ανήλικοι — Γονική μέριμνα και φροντίδα — Ανάληψή τους από το Διευθυντή του Τμήματος Κοινωνικών Υπηρεσιών και ανάθεση της φροντίδας της ανήλικης σε οικογένεια.

Επειδή η ανήλικη Άνδρη Ιωάννου τύγχανε κακομεταχείρισης από τους γονείς της, ο Διευθυντής του Τμήματος Ευημερίας, ανέλαβε τη γονική μέριμνα και ανάθεσε τη φροντίδα της σε οικογένεια. Οι γονείς της, αυτοβόουλα την πήραν ξανά στο σπίτι αλλά η κακοποίηση από τη μητέρα της συνεχίστηκε, με κατάληξη ο Διευθυντής να την παρελάβει και παραδώσει πάλι στην οικογένεια. Όλες οι ενέργειες του Διευθυντή έγιναν κατ' επίκληση των προνοιών των Άρθρων 3 και 4 του περί Παιδών Νόμου Κεφ. 352.

Οι γονείς της ανήλικης καταχώρισαν αίτηση στο Ανώτατο Δικαστήριο και πήραν διάταγμα habeas corpus. Το σκεπτικό της απόφασης του πρωτόδικου Δικαστή, ήταν ότι ο Διευθυντής εφάρμοσε διατάξεις νόμου που είχε καταργηθεί αφού οι πρόνοιες του περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμου του 1990 (Ν. 216/90), δεν μπορούσαν να συνυπάρχουν με αυτές του περί Παιδών Νόμου Κεφ. 352 και επομένως ο νεώτερος νόμος είχε ανακαλέσει σιωπηρά τον προγενέστερο.

Αποφασίστηκε ότι:

(1) Το Άρθρο 3(1) του περί Παιδών Νόμου Κεφ. 352 δεν μπορούσε να εφαρμοστεί από το Διευθυντή του Τμήματος Κοινωνικής Ευημερίας διότι δεν καλύπτει περιπτώσεις κακοποίησης ανήλικου αλλά θανάτου και των δύο γονέων ή αδυναμία τους να προσφέρουν κατάλληλη φροντίδα στον ανήλικο.

(2) Ο Διευθυντής του Τμήματος Κοινωνικής Ευημερίας εφάρμοσε λανθασμένη διάταξη νόμου και διαδικασία ανάθεσης της φροντίδας του ανήλικου σε οικογένεια και συνεπώς η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου για έκδοση εντάλματος habeas corpus θα έπρεπε να επικυρωθεί αλλά με διαφορετικό σκεπτικό.

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα. Η έκδοση εντάλματος habeas corpus επικυρώθηκε.

Έφεση.

Έφεση εναντίον της απόφασης Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου (Αρτεμίδης, Δ.) που δόθηκε στις 8 Μαρτίου 1995 (Αίτηση Αριθμός 19/95) με την οποία επικυρώθηκε η αίτηση των εφεσιβλήτων για

έκδοση εντάλματος habeas corpus.

Σ. Ιωαννίδου, για τον Εφεσείοντα.

5 Δ. Κακουλλής, για τους Εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

10 ΠΙΚΗΣ, Π.: Την ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Π. Αρτέμης, Δ..

15 ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ.: Στις 19 Δεκεμβρίου, 1990, μετά από διαπίστωση ότι η ανήλικη Άντρη Ιωάννου εκακοποιείτο κατ' επανάληψη από τη μητέρα της, ο Διευθυντής του Τμήματος Κοινωνικής Ευημερίας την έθεσε υπό τη φροντίδα του και στη συνέχεια ανέλαβε τη γονική της μέριμνα και ανέθεσε την φροντίδα της σε οικογένεια. Στις 14 Ια-
20 νουαρίου, 1993, οι εφεσίβλητοι γονείς της πήραν την Άντρη ξανά στο σπίτι τους, ενεργώντας αυτόβουλα. Επειδή όμως, σύμφωνα με το Διευθυντή, η κακοποίηση από τη μητέρα της συνεχίστηκε, παρα-
λήφθηκε και πάλιν και παραδόθηκε στην ίδια οικογένεια.

25 Ο Διευθυντής του Τμήματος Κοινωνικής Ευημερίας προέβη σε όλες τις πιο πάνω ενέργειες επικαλούμενος τις πρόνοιες των Άρθρων 3 και 4 του Περί Παιδων Νόμου, Κεφ.352.

30 Οι γονείς της Άντρης, Ανδρέας και Ελένη Ιωάννου κατεχώρησαν στο Ανώτατο Δικαστήριο αίτηση για την έκδοση εντάλματος HABEAS CORPUS, η οποία δικάστηκε από Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου, που τελικά εξέδωσε το αιτούμενο διάταγμα. Το σκε-
35 πτικό της απόφασης του Δικαστή ήταν ότι οι πρόνοιες του Περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμου του 1990 (Ν.216/90), δεν μπο-
ρούσαν να συνυπάρχουν με αυτές του Περί Παιδων Νόμου, Κεφ.352 και, επομένως, στο μέτρο που είναι ασυμβίβαστες εξυπα-
40 κουόμενα καταργούν εκείνες του Κεφ.352, με βάση το γνωστό κανόνα δικαίου πως θεωρείται ότι μεταγενέστερος νόμος καταργεί σιωπηρά προηγούμενο, αν προκύπτει καθαρά πως οι διατάξεις του είναι αντίθετες ή ασυμβίβαστες με αυτές του προηγούμενου, έτσι που να μην είναι δυνατόν να εφαρμόζονται στους ίδιους τομείς που καλύπτουν.

Στην παρούσα έφεση, ο εφεσείων προσβάλλει το εύρημα αυτό του πρωτόδικου Δικαστή ως λανθασμένο, η δε ευπαιδευτος συνήγορος του εφεσείοντα αγόρευσε εκτεταμένα εναντίον μας στην προ-σπάθειά της να πείσει το Δικαστήριο ότι δεν υπάρχει τέτοια σύ-

γκρουση μεταξύ των δύο νομοθετημάτων και ότι οι πρόνοιες ενός εκάστου μπορεί να ισχύουν παράλληλα, χωρίς να αλληλοσποικλιούνται.

Ο ευπαιδευτος συνήγορος των καθ' ων η αίτηση υιοστηρίξε την αντίθετη θέση και περαιτέρω με αντέφασή του πρόβαλε το επειχέρισμα ότι ο πρωτόδικος Δικαστής απέτυχε να εξετάσει κατά πόσο η παρούσα ήταν περίπτωση που καλυπτόταν από τα Άρθρα 3 και 4 του Κεφ. 352, εισηγούμενος ότι δεν ήταν τέτοια και ότι ως εκ τούτου ο πρωτόδικος Δικαστής θα έπρεπε να είχε εκδώσει το ένταλμα HABEAS CORPUS με βάση το γεγονός ότι ο Διευθυντής Κοινωνικής Ευημερίας ενήργησε κατ' επίκληση Άρθρων του νόμου που δεν κάλυπταν την υπό κρίση περίπτωση. Περαιτέρω, εισηγήθηκε ότι με βάση μαρτυρία σε ένορκη δήλωση, που δεν αντεκρούσθη, υπήρχαν στοιχεία ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστή που έδειχναν ότι ο Διευθυντής επίσης παρέλειψε να ακολουθήσει τις διαδικασίες που προνοούνται από το Άρθρο 4 του Κεφ.352 για έγγραφη επίδοση στους γονείς της ανήλικης της απόφασής του και πληροφόρησής τους για το δικαίωμά τους να υποβάλουν ένσταση.

Θα προχωρήσουμε να εξετάσουμε σε πρώτο στάδιο τον ισχυρισμό ότι τα Άρθρα 3 και 4 δεν καλύπτουν την παρούσα περίπτωση, γιατί πιστεύουμε ότι η απόφασή μας στο θέμα αυτό θα κρίνει και την τύχη της παρούσας έφεσης.

Το μέρος εκείνο του Άρθρου 3 του Κεφ.352 που δίδει εξουσία στο Διευθυντή να δεχθεί ανήλικο υπό τη φροντίδα του, είναι η παράγραφος (1), η οποία προνοεί τα ακόλουθα:

“3.(1) Where it appears to the Director with respect to a child appearing to him to be under the age of sixteen -

(a) that he has neither parent nor guardian or has been and remains abandoned by his parents or guardian or is lost; or

(b) that his parents or guardians are, for the time being or permanently, prevented by reasons of mental or bodily disease, or infirmity or other incapacity or any other circumstances from providing for his proper accommodation, maintenance or upbringing and there is no available person or persons capable, fit or willing to undertake the care of such child; and

(c) in either case, that the intervention of the Social Welfare Department under this section is necessary in the interests

of the welfare of such child, it shall be lawful for the Director to receive the child into his care under this section.”

5 Μία προσεκτική μελέτη του Άρθρου αυτού καταδεικνύει ότι τούτο καλύπτει περιπτώσεις όπου και οι δύο γονείς είτε είναι νεκροί, ή έχουν εγκαταλείψει το ανήλικο, ή εμποδίζονται για διάφορους λόγους από του να προσφέρουν την κατάλληλη φροντίδα στο ανήλικο. Κατά την κρίση μας το Άρθρο τούτο δεν καλύπτει περίπτωση κακομεταχείρισης ανήλικου, περίπτωση που καλύπτεται ρητά από 10 το Άρθρο 63 του Μέρους XI του ιδίου νόμου. Το επιχείρημα ότι η φράση “or any other circumstances” καλύπτει και την παρούσα, κατά την κρίση μας δεν ευσταθεί, γιατί η φράση αυτή πρέπει να ερμηνεύεται ejusdem generis με όσα προηγούνται, δηλαδή την πνευματική ή σωματική ασθένεια (mental or bodily disease), ή άλλη παρόμοια 15 ανικανότητα (or infirmity or other incapacity). Περαιτέρω, το Μέρος XI του ιδίου Νόμου, που με το Άρθρο 63 καλύπτει την περίπτωση κακομεταχείρισης ανήλικου, προνοεί με το Άρθρο 64 μία εντελώς διαφορετική διαδικασία σε τέτοιες περιπτώσεις.

20 Εν όψει των πιο πάνω ευρημάτων μας καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι ο Διευθυντής δεν είχε εξουσία να ενεργήσει όπως ενήργησε και έτσι καθίστανται παράνομα τα διαβήματα στα οποία προέβη. Εφόσον δεν αποτέλεσε επίδικο θέμα ούτε πρωτόδικα ούτε και 25 ενώπιόν μας αν το αποτέλεσμα των ενεργειών του Διευθυντή ήταν η στέρηση της ελευθερίας της ανήλικης και τούτο θεωρήθηκε από τις δύο πλευρές ως δεδομένο, δε θα εξετάσουμε το θέμα.

30 Κατά συνέπεια, η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου για έκδοση εντάλματος HABEAS CORPUS επικυρώνεται, με διαφορετικό όμως σκεπτικό. Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος του εφεσίοντα.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.